

عنوان مقاله:

تحلیل ضمان بر مبنای «معاوضه قهری» و آثار آن در دعاوی مسئولیت مدنی

محل انتشار:

فصلنامه فقه و اصول، دوره 50، شماره 4 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

محمد مهدی الشریف - دانشگاه اصفهان

سمیه سعیدی - دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

در تحلیل ماهیت ضمان قهری دو دیدگاه اصلی در فقه وجود دارد. یک دیدگاه ضمان را بر مبنای غرامت صرف و دیدگاه دیگر بر مبنای معاوضه قهری تحلیل می‌کند. مراد از معاوضه قهری در حوزه ضمان قهری آن است که مال تلف شده به حکم شارع به ملکیت عامل زیان و بدل آن به ملکیت زیان دیده در می‌آید. با این تحلیل، ضمان قهری معاوضه بین بدل و مبدل به حکم شارع است که پذیرش آن آثار مهمی در حوزه مسئولیت مدنی دارد. مثلاً بر اساس این نهاد اجزاء باقیمانده از مال تالف و حقوق متعلق به آن، از آن عامل زیان است و یا در مواردی که مال مغضوب در جایی به کار رفته و در فرض جدایی فاقد ارزش است، زیان دیده صرفاً مستحق مطالبه بدل آن خواهد بود و نمی‌تواند علاوه بر خسارت، انتزاع عین را از مال غاصب درخواست کند. همچنین پذیرش معاوضه قهری می‌تواند منجر به ارائه نظریه جدیدی در خصوص ماهیت بدل حیلوله تحت عنوان معاوضه بین منافع مال دور از دسترس و بدل گردد.

کلمات کلیدی:

کلمات کلیدی: معاوضه قهری، بدل حقیقی، بدل حکمی، بدل حیلوله

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1141324>

